

LBRIS

We know
books

HAI
SĂ
SALVĂM
PLANETA

101 SOLUȚII CARE POT
SCHIMBA LUMEA

LITERA
mică
București

J. A. Wines and Clive Gifford

Copyright © 2019 Buster Books

Ediție publicată pentru prima dată în Marea Britanie
în 2019 de Buster Books, un imprint al Michael O'Mara Books Limited.

Toate drepturile rezervate.

EDITURA LITERA

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Hai să salvăm planeta. 101 soluții care pot schimba lumea
Wines, Jacquie și Gifford, Clive

Copyright © 2022 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză de Simina Bălășoiu

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Delia Zahareanu
Copertă: Andreea Apostol
Tehnoredactare și prepress: Mihai Stoianov

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Wines, Jacquie

Hai să salvăm planeta. 101 soluții care pot schimba lumea /
Jacquie Wines și Clive Gifford; trad. din lb. engleză de Simina Bălășoiu;

il. de Sarah Horne. – București : Litera mică, 2021

ISBN 978-606-073-702-5

I. Gifford, Clive

II. Bălășoiu, Simina (trad.)

III. Horne, Sarah (il.)

087.5

CUPRINS

Hai să salvăm planeta 7

CAPITOLUL UNU: Locuiești într-o casă „verde”? 12

CAPITOLUL DOI: Grădina ta verde 28

CAPITOLUL TREI: La cumpărături pentru planetă 50

CAPITOLUL PATRU: Redu, refolosește, repară, reciclează 74

CAPITOLUL CINCI: Oprește poluarea planetei 98

CAPITOLUL ȘASE: Salvează toate speciile 120

CAPITOLUL ȘAPTE: Transmite mai departe 134

Website-uri utile 140

Indice 142

CAPITOLUL UNU

LOCUIEȘTI ÎNTR-O CASĂ „VERDE“?

Începe să ajuți planeta
cu schimbări aduse casei tale.

Depinde de tine să afli cât de eficientă
energetic poate să-ți fie casa. Mai întâi,
trebuie să vezi cât de multă risipă fac
membrii familiei tale. Află unde poți face
schimbări și insistă să aduci îmbunătățiri
modului vostru de viață.

NR. 1: VEZI CE EXCESE FACI

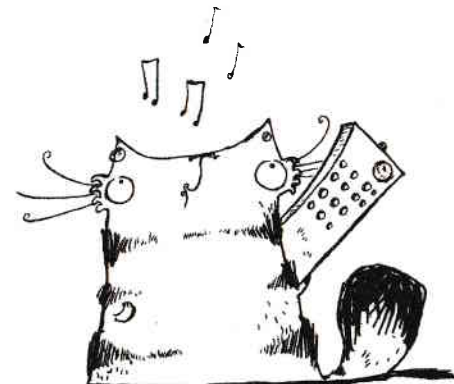
Află câte neglijențe energetice sunt comise în casă în fiecare zi.
Ține un jurnal asemănător cu acesta:

JURNALUL RISIPEI DE ENERGIE

- M-am uitat la podul nostru și am văzut că este/nu este izolat.
- Am testat toate geamurile din casă pentru a vedea dacă sunt închise etanș sau dacă se face curent, ținând o pană în dreptul lor și urmărind dacă a început să fluture. geamuri nu erau închise etanș și se făcea curent.
- M-am plimbat prin toată casa și am văzut că becuri erau lăsate aprinse în camere în care nu era nimeni.
 - Am verificat și am descoperit că aparate electrocasnice erau în *standby*.
- Încălzirea/aerul condiționat era setat(ă) să meargă la dar din păcate geamuri erau deschise.
- Am verificat mașina de spălat rufe și pe cea de spălat vase atunci când au fost ultima oară folosite și am constatat că au fost umplute la capacitate maximă/doar pe jumătate.
 - robinete din casă picurau.

NR. 2: SCOATE DIN PRIZĂ DISPOZITIVELE
ȘI APARATELE ELECTROCASNICE

Știi că un televizor color lăsat în modul *standby* poate consuma 85% din energia pe care o folosește când funcționează? Un dispozitiv DVD sau Blu Ray în *standby* folosește aproximativ o pătrime din curentul electric pe care îl folosește când se derulează un DVD sau un disc Blu Ray.

Fiecare aparat electronic din casă lăsat pe *standby* consumă energie. Poți să-ți dai seama că e în *standby* dacă vezi o luminiță roșie aprinsă pe el. Multe dispozitive trec în acest mod când folosești o telecomandă pentru a le închide. Ai putea crede că nu e posibil ca o luminiță roșie să producă asemenea pagube, dar energia risipită e de ordinul milioanei de euro.

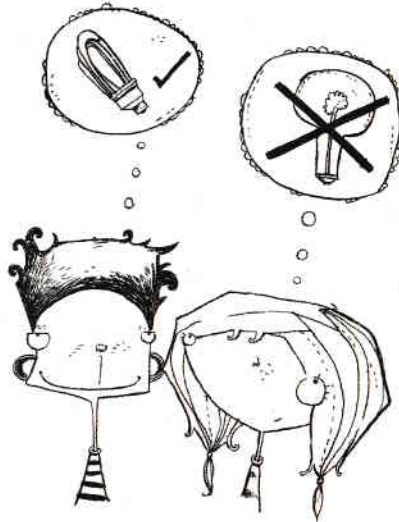
IA ATITUDINE!

- Verifică dispozitivele și electrocasnicele din casă, inclusiv televizorul, computerele, încărcătoarele de telefon mobil, consolele de DVD-uri și jocuri. Când nu folosești un dispozitiv trebuie să-i întrerupi alimentarea scoțându-l complet din priză. Spune-le părinților tăi că în acest mod simplu pot face o economie la factura de curent de 8 până la 15%. Vor economisi bani și vor salva planeta.

NR. 3: ALEGE BECUL POTRIVIT

Multe țări au eliminat vechile becuri incandescente pentru că pierd cantități uriașe de energie sub formă de căldură și trebuie înlocuite frecvent.

Verifică și înlocuiește becurile incandescente care mai ard încă în casă sau în garaj cu cele de tip CF (lămpi fluorescente compacte), eficiente energetic, sau cu becuri cu LED (diode emițătoare de lumină). Ele au o perioadă de viață de cel puțin 10 ori mai mare și folosesc între 10 și 30% din energia unui bec cu incandescență. Folosește peste tot becuri cu consum redus de energie pentru a face economie la curent și nu aprinde lumina când ai putea, mult mai simplu, să tragi draperiile.

NR. 4: FII REȚINUT CU PRIVIRE
LA VENTILATOARE ȘI HOTE

Data viitoare când un membru al familiei care gătește vrea să pornească hota de deasupra plitei, oprește-l. În schimb, poți să deschizi geamul de la bucătărie și să-i spui că asta e soluția care economisește energie în proporție de 100%.

NR. 5: DECIZII LUATE ÎN ZIUA DEDICATĂ
SPĂLĂRII HAINELOR

Dacă pornești mașina de spălat rufe doar ca să-ți speli o pereche de blugi sau un tricou folosit la fotbal înseamnă că risipești apă și curent electric. Și știi că detergenții poluează de cele mai multe ori apa din rețeaua de distribuție?

Copiază lista următoare de reguli pentru gospodăria ta și fă din ziua dedicată spălării hainelor un eveniment prietenos cu mediul:

REGULI PENTRU ZIUA
DEDICATĂ SPĂLĂRII HAINELOR

- Dacă hainele nu sunt cu-adevărat murdare, vom folosi un program de spălare la temperatură mai joasă. Acest lucru economisește energie, întrucât 90% din energia utilizată de o mașină de spălat este folosită pentru încălzirea apei.
- Vom porni mașina de spălat rufe numai dacă e umplută la capacitatea maximă.
- Dacă avem o singură haină, o vom spăla de mână.
- Vom folosi detergenți de rufe prietenoși cu mediul.
 - Vom folosi mai puțin detergent și NU vom folosi balsam de rufe.
- Vom folosi cu precauție, doar când e cazul, soluții de înlăturat petele.
- Vom încerca să ne menținem hainele curate pentru a le purta mai mult timp fără să le spălăm.

NR. 6: FĂRĂ MĂNUȘI DE CAUCIUC

Viața celor care luptă pentru un mediu curat nu este ușoară. Uneori trebuie să pui în balanță avantajele și dezavantajele unei probleme ivite pentru a putea să iei o decizie. De exemplu, mașina de spălat vase: în unele cazuri, este mai bine pentru mediu să n-o folosești, în altele, s-o folosești.

NU O FOLOSII!

- Nu o folosi niciodată dacă ai de spălat două căni și un bol de cereale. Vei economisi foarte multă energie, apă și detergent dacă le speli de mână.
- Nu lăsa niciodată robinetul deschis cât speli vasele, deschide-l când le clătești.

FOLOSEȘTE-O!

- Spălarea vaselor de mână după o masă cu multe persoane irosește mai multă energie, apă și detergent în comparație cu pornirea unei mașini de spălat vase, încărcată la capacitate maximă, eficientă energetic.
- Selectează de câte ori ai ocazia un program rapid al mașinii de spălat vase.
- Folosește tablete de detergent ecologic sau detergent lichid ecologic.

NR. 7: VERIFICĂ TERMOSTATUL

Setarea unei temperaturi mai joase la termostatul centralei pe timpul iernii sau a unei temperaturi mai ridicate cu 1–2° C la aparatul de aer condiționat pe timpul verii face ca locuința ta să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu până la o tonă pe an. Așa că uită-te la cât e potrivit termostatul și vezi dacă ai nevoie cu adevărat de atâta căldură sau de atâta frig.

Află mai multe despre gazele cu efect de seră și impactul lor asupra planetei la pagina următoare.

ATENȚIE!

Dacă termostatul centralei sau aerul condiționat se află lângă o fereastră, asigură-te că aceasta e închisă. Altfel, termostatul va înregistra o temperatură greșită.

Alt lucru simplu, dar eficient pe care poți să-l faci este să ștergi de praf sau să aspiri suprafața tuturor caloriferelor din casă. Acest lucru le crește eficiența pentru că mărește fluxul de căldură.

LBRIS

We know
GAZELE CU EFECT DE SERĂ

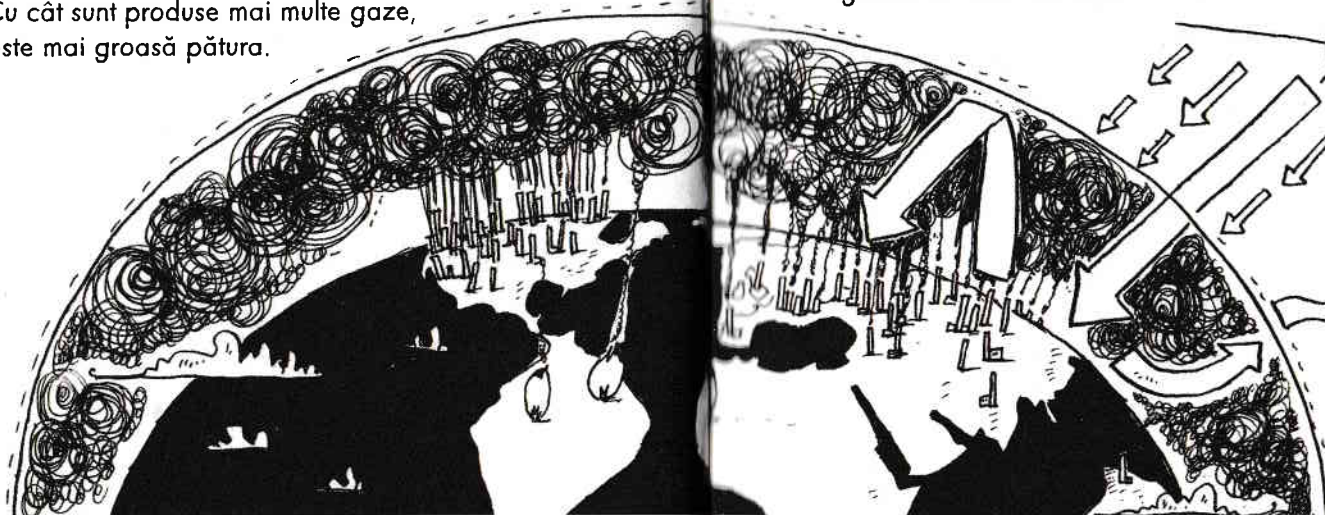
Oamenii de știință consideră că gazele cu efect de

- seră afectează clima planetei noastre.
- Principalele gaze cu efect de seră sunt vaporii de apă, dioxidul de carbon (CO_2), gazul metan și ozonul.

Multe gaze cu efect de seră apar în mod natural în atmosferă, dar activitatea oamenilor este cea care poate duce la creșterea cantității, prin arderea combustibilului mineral sub formă de cărbune sau petrol. Incendierea pădurilor este și ea un factor care produce milioane de tone de gaze cu efect de seră, dispersate în atmosferă în fiecare an.

1. Gazele cu efect de seră formează un strat care înconjoară Pământul, asemănător unei pături. Cu cât sunt produse mai multe gaze, cu atât este mai groasă pătura.

EFECTUL DE SERĂ

Creșterea temperaturii de la suprafața Pământului ca rezultat al acumulării acestui tip de gaze se numește efectul de seră. Efectul de seră este ilustrat mai jos. Gazele cu efect de seră formează un strat în atmosfera de la suprafața Pământului. Stratul acționează ca o pătură și înmagazinează căldura Soarelui. Fără aceste gaze, energia Soarelui s-ar propaga în spațiu. În schimb, temperatura planetei crește. Cu cât se acumulează mai multe gaze, cu atât mai puternic va fi efectul.

2. Căldura Soarelui ajunge la Pământ. O parte din ea se reflectă în spațiu, dar o altă parte este înmagazinată de gazele cu efect de seră.

3. Prin urmare, temperatura planetei noastre crește.